

Una Biennial al servei dels impactes mediàtics

Aquesta no serà la primera vegada que Carles Santos alça el teló de la Biennial de les Arts de València. Fa dos anys, en la primera edició, el compositor també va rebre l'encàrrec d'obrir oficialment un esdeveniment que des de molt abans de la seua inauguració havia suscitat tot tipus de comentaris i polèmiques. I si es tenen en compte tant la còmica-patètica-incòmoda situació que es va viure en la mateixa cerimònia d'inauguració com la indiferència amb què es va acabar el certamen, la veritat és que els tirs no anaven gaire desencaminats.

Carles Santos, juntament amb 2.001 músics de tot el País Valencià, va fer el toc de sortida amb una peça d'11.509 notes que va donar pas a la Fura dels Baus. La companyia de teatre, després d'escenificar la seua particular visió dels set pecats capitals, va demanar als milers d'assistents, com a part de l'espectacle, una salutació a la Biennial.

Allò, com mai no s'hagueren pogut imaginar els organitzadors, es va convertir en un seguit d'insults i de desqualificacions que el públic enviava a través dels seus telèfons mòbils i que acabaven reflectits en lletres gegantines sobre la coberta de l'Hemisfèric, a la Ciutat de les Arts i les Ciències. "*Zaplana, cartagenero, aprende valenciano*", "*Consuelo, cámbiate el pelo*", "*Zaplana, dónde está tu mujer*" i altres comentaris bastant més pujats de to referents a la vida privada dels polítics del PP.

Oblidat aquest incòmode episodi, la Biennial va inaugurar les exposicions i espectacles amb destacats noms de l'escena internacional: Emir Kusturica, Peter Greenaway, Shiro Takatani, Robert Wilson, Achille Bonito Oliva, Yoko Ono i molts d'altres. Independentment de la qualitat professional dels artistes convocats, però, la I Biennial va quedar en la memòria col·lectiva com un gran forat negre per on van acabar colant bastants més dels 900 milions de pessetes previstos inicialment. Però ni el desfasament pressupostari ni l'escassa afluència de gent a les exposicions van impedir un balanç de les autoritats polítiques absolutament optimista. No debades, l'objectiu mai no va ser aconseguir captar l'interès dels valencians, sinó dels mitjans de comunicació "nacionals i internacionals". Així ho confirmava el director de la Biennial, Luigi Settembrini –més especialista en màrqueting i publicitat que no en art, com ell mateix reconeix–, quan assegurava, sense complexos, que la Biennial era en realitat "una gran operació publicitària". Així les coses, res no resultava tan il·lustratiu –i tan efectiu– com mesurar l'èxit de la Biennial pel nombre d'impactes mediàtics. Gairebé 600 milions d'impactes va aconseguir la primera edició, una xifra airejada fins a la sacietat que mostra aquesta

Muntatge de la Fura dels Baus que va inaugurar la Biennial del 2001.

nova i curiosa manera de mesurar l'èxit d'un projecte cultural pel nombre d'impactes mediàtics aconseguits. I en això, en l'habilitat per vendre projectes de fum allà on siga necessari, els dirigents valencians del PP en són grans especialistes. Tot i que alguns mitjans de comunicació valencians publicaven periòdicament tota mena de notícies contradictòries amb els informes oficials i fins i tot dures crítiques de reconeguts artistes, ni tan sols a Madrid es decidien a fer-se'n ressò. Per als mitjans de la capital espanyola, la Biennial continuava sent un dels esdeveniments culturals de major èxit i repercussió dels darrers anys.

Així les coses, la Generalitat Valenciana es va posar ràpidament mans a l'obra per preparar la segona edició, que s'inaugura aquest 7 de juny i que s'acabarà el 30 de setembre. Quatre mesos en què València, segons diu el fullet de propaganda, "ha d'experimentar una metamorfosi creativa ja que els seus

edificis, museus, recintes històrics i estacions es convertiran en un entramat de propostes trencadores i arriscades. Art emergent en estat pur". Per a fer aquesta proposta, la Biennial compta amb artistes com Sebastiao Salgado, William Alsop, Vangelis, Mike Figgis, Peter Brook o Francisco Jarauta. Diuen les veus més crítiques que, a colp de talonari, tot és possible.

A banda dels pressupostos (enguany la Biennial disposa oficialment de 4,2 milions d'euros, un 30% menys que en l'edició passada), s'ha buscat un plantejament més concret: la recerca de la Ciutat Ideal, el títol genèric d'aquest esdeveniment. Volen presentar una sèrie de propostes socials que milloren la convivència a les ciutats, pensant en els sectors més oblidats, com els xiquets, la gent gran i les classes marginals. També hi haurà exposicions de fotografia (Sebastião Salgado), visions personals sobre els museus (Mike Figgis) i, sorprenentment, una mostra sobre el gòtic mediterrani. Tot, repartit en museus, estacions de metro, aeroport i més de 34 solars de Ciutat Vella.

L'extens programa expositiu de la Biennial semblava que enguany no deixaria lloc a les polèmiques. Però res més lluny de la realitat. Una setmana abans de la inauguració, el director del certamen, Luigi Settembrini, en una entrevista concedida a la revista blavera *Lletraferit*, declarava que "a València, li falta personalitat. Hi ha una ànsia excessiva per protegir i promoure allò propi". I afegia que l'esdeveniment li semblava barat. "Caldria gastar-se entre un 15 i un 20% més perquè els cartells arribaren fins a l'últim barri de Rio de Janeiro." Segur que els habitants de les *faveles* fa temps que ho estan esperant.

Rosanna Melià